

DER SCHATZGRÄBER – EL CERCADOR DE TRESORS

Data de redacció: 1797

Data de publicació: 1798

Versions musicals:

Franz Schubert: <http://www.youtube.com/watch?v=ihsWUe427Ro>. Dietrich Fischer-Dieskau, Gerald Moore (piano)

Robert Schumann: Der Schatzgräber. Dins: Romanzen und Balladen für Singstimme und Klavier (Heft 1), opus 45. Peça nº 1 (segons Wikipedia). Peça no trobada. En Schumann té un lied d'identíc títol basat en el poema homònim del Josef von Eichendorff

Carl Loewe: <http://www.youtube.com/watch?v=eDncLqglxzw>. Hermann Prey (baríton), Karl Engel (piano)

Carl Loewe: <http://www.youtube.com/watch?v=bICJ-ZEvEyA>. Josef Greindl (baríton), Michael Raucheisen (piano)

Gustav Mahler: Les seves obres foren prohibides a partir del 1933.

Louis Spohr: ?

Louis Spohr: Sechs deutsche Lieder (<http://www.youtube.com/watch?v=MPIxtYuUay8>), opus 103. Julia Varady (soprano), Hartmut Höll (piano), Hans Schöneberger (clarinet)

Carl Friedrich Zelter: ? no trobada

Johann Friedrich Reichardt: ? no trobada

Johann Friedrich Reichardt: <http://www.youtube.com/watch?v=00VY8z9cKxs> (=Erlkönig)

Alexander von Zemlinsky: ? no trobada. Les seves obres foren prohibides a partir de 1933.

Franz Schreker: *Der Schatzgräber*, òpera basada inicialment en la balada d'en Goethe, encara que immediatament pren un altre rumb. Fou una de les òperes més representades a Alemanya a l'època de la República de Weimar (1920-1932): en aquest període de temps se'n feren 385 representacions. L'estrena fou el 21 de gener del 1920 a l'òpera de Fràncfurt am Main. L'òpera consta de prelude, quatre actes i epíleg. Porta la dedicatòria "Der Stadt Frankfurt am Main und ihrem Opernhause in Dankbarkeit zugeeignet". Amb l'arribada del nacionalsocialisme al poder, es va prohibir la representació de les seves obres i a ell se li imposà la prohibició de treballar com a director d'orquestra i com a professor de música per motius racials: son pare era jueu. Va morir d'un atac de feridura, provocat per la situació política i les seves conseqüències, poc abans de fer els 56 anys. L'òpera no es va tornar a representar a Alemanya fins a finals del segle XX.

Anàlisi mètrica:

Cinc estrofes de vuit versos cadascuna.

Rima en consonant amb l'estructura abbc – addc amb cadències masculina i femenina.

Cada vers consta de quatre troqueus.

Contingut: Un personatge anònim, pobre i ressentit (“krank am Herzen”) decideix convocar el Maligne perquè li proporcioni la riquesa que el pugui fer sortir de la seva misèria (“Armut ist die größte Plage”). A canvi està disposat a vendre-li l'ànima (“Meine Seele sollst du haben!”). En lloc del maligne li apareix un minyó celestial que li ofereix un greal (“Schale”) . Aquest recipient conté una beguda celestial que irradia al seu voltant tot un esclat de llum i conté el tresor que el conjurador cercava: la il·luminació que la vida és l'alternança de feina durant el dia i descans amb els amics als vespres i l'alternança de setmanes amargues amb uns pocs dies de festa radiant. Aquest és el veritable tresor que l'anònim protagonista de la balada ha aconseguit amb el seu conjur.

Johann Wolfgang von Goethe

Der Schatzgräber

- 1 Arm am Beutel, krank am Herzen,
- 2 Schleppt ich meine langen Tage.
- 3 Armuth ist die größte Plage,
- 4 Reichthum ist das höchste Gut!
- 5 Und zu enden meine Schmerzen,
- 6 Ging ich einen Schatz zu graben.
- 7 Meine Seele sollst du haben!
- 8 Schrieb ich hin mit eignem Blut.

*Amb la bossa escurada i el cor malalt
anava arrossegant els meus llargs dies.*

*El pitjor mal és ésser pobre
i la riquesa, el bé més gran!*

*Per posar fi al meu dolor,
vaig anar a desenterrar un tresor.*

*Amb la meva pròpia sang vaig escriure:
“Tindràs la meva ànima!”*

- 9 Und so zog ich Kreis um Kreise,
- 10 Stellte wunderbare Flammen,
- 11 Kraut und Knochenwerk zusammen:
- 12 Die Beschwörung war vollbracht.
- 13 Und auf die gelernte Weise
- 14 Grub ich nach dem alten Schatze
- 15 Auf dem angezeigten Platze;
- 16 Schwarz und stürmisch war die Nacht.

I així vaig dibuixar cercle rere cercle

*i vaig ajuntar flames prodigioses,
herbes i ossam,
i el conjur va estar fet.
I de la manera apresada
vaig cercar, cavant en el lloc indicat,
el vell tresor.
Negra era la nit i de borrasca.*

17 Und ich sah ein Licht von weiten,
18 Und es kam gleich einem Sterne,
19 Hinten aus der fernsten Ferne.
20 Eben als es zwölf schlug.
21 Und da galt kein Vorbereiten:
22 Heller ward's mit einemale
23 Von dem Glanz der vollen Schale,
24 Die ein schöner Knabe trug.

*Al punt just de la mitja nit
vaig veure una llum, igual que un estel,
acostant-se de lluny, venint cap a mi, del fons de la nit,
de la llunyania més remota.
I no tinguí temps a preparar-m'hi:
cop en sec la foscor es va encendre
amb el resplendor del greal curull
que portava un bell minyó.*

25 Holde Augen sah ich blinken
26 Unter dichtem Blumenkranz;
27 In des Trankes Himmelsglanze
28 Trat er in den Kreis herein.
29 Und er hieß mich freundlich trinken,
30 Und ich dacht' es kann der Knabe
31 Mit der schönen, lichten Gabe
32 Wahrlich nicht der Böse sein.

*Sota una tofuda corona de flors
Vaig veure centellejar uns ulls encantadors;
Enmig del resplendor celestial de la beguda
El minyó va entrar dins el cercle*

*I em va convidar afablement a beure'n
i jo vaig pensar: aquest minyó,
amb el seu bell present lluminós,
veritablement, no pot pas ésser el maligne.*

33 Trinke Muth des reinen Lebens!
34 Dann verstehst du die Belehrung,
35 Kommst, mit ängstlicher Beschwörung,
36 Nicht zurück an diesen Ort.
37 Grabe hier nicht mehr vergebens!
38 Tages Arbeit, Abends Gäste!
39 Saure Wochen, frohe Feste!
40 Sei dein künftig Zauberwort.

*“Beu el coratge de la vida pura
i així entendràs la lliçó:
no tornaràs a aquest indret
amb angoixós conjur
ni continuïs ara cavant aquí de bades,
i, en el futur, que la teva fórmula màgica sigui aquesta:
»Feina de dia i hostes al vespre!
Setmanes amargues i dies alegres de festa!«”*